

Sygn. akt I KK 15/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **D. C.**

skazanego za czyny z art. 207 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 29 grudnia 2022 r.,

w trybie art. 535 § 3 k.p.k., kasacji obrońcy skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 14 września 2021 r., sygn. akt IV Ka 903/21, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 11 maja 2021 r., sygn. akt II K 581/20,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego D.C. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Trzciance wyrokiem z dnia 11 maja 2021 r., sygn. akt II K 581/20, uznał D.C. za winnego ciągu przestępstw z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności (pkt 1), a także za winnego czynu z art. 245 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności (pkt 3) oraz czynu z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 4). Kary jednostkowe zostały połączone i Sąd Rejonowy wymierzył D. C. karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 6). Wyrok zawierał ponadto rozstrzygnięcia w przedmiocie zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną S. L. (pkt 2), zadośćuczynienia za krzywdę, zasądzonego od D.C. na rzecz pokrzywdzonej S.

L. (pkt 5), zaliczenia na poczet kary okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie (pkt 7), zwrotu dowodu rzeczowego (pkt 8) i kosztów procesu (pkt 9-11).

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli obrońcy oskarżonego oraz osobiście oskarżony. Adw. J. K. zaskarżył wyrok Sądu I instancji w całości i zarzucił: „1. [...] błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, który miał wpływ na jego treść, polegający na nieprawidłowym przyjęciu, iż oskarżony D. C. dopuścił się zarzucanych mu czynów w sytuacji, gdy zebrane dowody nie pozwalają na stwierdzenie, iż nie można oskarżonemu przypisać zarzucanych mu czynów gdyż budzą poważne wątpliwości, bez rażącego naruszenia zasady *in dubio pro reo* i innych;

2. [...] obrazę następujących przepisów postępowania:

a) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. polegającą na ocenie zeznań świadków, z nadmierną swobodą, z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania oraz doświadczenia życiowego, a także na błędnej ocenie zeznań świadków oraz naruszenie zasady wartościowania dowodów,

b) art. 424 k.p.k. i 410 k.p.k. polegającą na nienależytym uzasadnieniu wyroku, który w znaczny sposób utrudnia prawidłową kontrolę odwoławczą oraz oparcie rozstrzygnięcia nie na całości rozstrzygnięć ujawnionych w niniejszej sprawie,

c) art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k., polegającą na nierozstrzygnięciu niedających się usunąć wątpliwości na korzyść oskarżonego,

które to naruszenia przepisów prawa procesowego miało istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy,

3. nadto [...] rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary, która polega na wymierzeniu oskarżonemu kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności z zasadą kumulacji, gdy w świetle okoliczności sprawy, wątpliwości co do sprawstwa oskarżonego, dyrektyw wymiaru kary, kara winna być karą łagodniejszą”. Obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanych mu czynów albo w przypadku nieuwzględnienia zarzutu powyższego orzeczenie kary łagodniejszej wobec oskarżonego poprzez zmniejszenie jej wymiaru, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Drugi z obrońców oskarżonego, adw. A. K., zaskarżył wyrok Sądu I instancji w całości. Zarzucił „obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, a to art. 7 k.p.k., przez dokonanie oceny materiału dowodowego z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów, akcentującej – wbrew zasadzie obiektywizmu – okoliczności niekorzystne dla oskarżonego, przy nieuwzględnieniu zasad logicznego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, nieopartej na całokształcie okoliczności ujawnionych w toku postępowania, interpretując wszelkie wynikające z materiału dowodowego wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, poprzez:

1. uznanie za wiarygodne zeznań S. L. pomawiających D.C., które pozostają w sprzeczności z pozostałym, zebrany w sprawie materiałem dowodowym i stanowią jedyny bezpośredni dowód na niekorzyść oskarżonego;
2. uznanie za niewiarygodne konsekwentnych i spójnych wyjaśnień oskarżonego D.C., które przeczyły pomawiającym zeznaniom S. L.”. W oparciu o ten zarzut wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów.

Jednocześnie w razie nieuznania zasadności powyższego zarzutu skarżący podniósł rażącą niewspółmierność kary łącznej orzeczonej wobec oskarżonego w wymiarze 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez złagodzenie wymiaru kary łącznej do 3 lat pozbawienia wolności.

Oskarżony D. C. swoją osobistą apelację sformułował w sposób opisowy.

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 14 września 2021 r., sygn. akt IV Ka 903/21, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że obniżył wymiar kary łącznej pozbawienia wolności do 4 lat (pkt I), a w pozostałym zakresie utrzymał zaskarżony wyrok w mocy (pkt II). Wyrok zawierał ponadto rozstrzygnięcie o kosztach procesu (pkt III).

Kasację od powyższego wyroku wniósł obrońca skazanego. Zaskarżył go w całości i zarzucił „rażące naruszenie prawa procesowego, polegające na obrazie przepisów art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. przez przeprowadzenie nieprawidłowej kontroli odwoławczej, a w konsekwencji błędnie uznanie, że Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny dowodów, zgodnej z art. 7 k.p.k.”. W oparciu o ten zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy

Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w Poznaniu wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

W ramach zarzutu skarżący podnosi brak rzetelności kontroli odwoławczej, przede wszystkim w zakresie oceny dowodów w postaci wyjaśnień skazanego i zeznań pokrzywdzonej S. L.. Analiza kasacji oraz akt sprawy prowadzi do wniosku, że Sąd odwoławczy nie naruszył w sposób rażący art. 433 § 2 k.p.k., a przeprowadzona kontrola odwoławcza spełnia wymogi tego przepisu.

Skarżący eksponuje przede wszystkim to, że Sąd odwoławczy nienależycie rozpoznał zarzut dotyczący oceny zeznań pokrzywdzonej. Skarżący wskazuje, że S. L. jest niewiarygodna, a to z tego powodu, że jest osobą uzależnioną od alkoholu, nierespektującą porządku prawnego, „żyjącą z dnia na dzień”, nieustatkowaną, czy wreszcie pozostającą w konflikcie z D. C.. Identyczną argumentację obrońca zawarł w apelacji. Sąd odwoławczy trafnie się do niej odniósł, wskazując, że relacja pokrzywdzonej ze skazanym nie należy do łatwych, jednakże wszystkie argumenty obrony nie mogły zdyskredytować wartości dowodowej zeznań S. L., z których wynikała zasadniczo spójna wersja zdarzeń stanowiących podstawę faktyczną przypisanych skazanemu czynów zabronionych. Sąd Okręgowy trafnie podkreśla, że za przyznaniem waloru wiarygodności zeznaniom pokrzywdzonej przemawia także to, że podane przez nią fakty znajdują potwierdzenie w innych dowodach, chociaż są to dowody o charakterze pośrednim. Obrońca podnosi, że zasadniczo nie ma bezpośrednich świadków zdarzeń, w oparciu o które toczyło się niniejsze postępowanie. Jednakże co do tej kwestii w pełni prawidłowo Sąd odwoławczy zwraca uwagę, iż zachowania wyczerpujące znamiona przestępstw opisanych w art. 207 § 1 k.k. czy art. 157 § 1 k.k., a popełniane wobec członków rodziny, z reguły realizowane są „w czterech ścianach”. W konsekwencji materiał dowodowy, zebrany w takich sprawach, ogranicza się w zasadzie do relacji osób najbliższych wobec stron postępowania, a źródeł dowodowych niezwiązanych ze stronami

postępowania jest z reguły niewiele. Powyższe powoduje, że istotne znaczenie ma możliwość weryfikacji prezentowanej przez strony wersji zdarzeń za pomocą innych dowodów, chociażby pośrednich. Sąd odwoławczy trafnie zauważa, że okoliczności wskazywane przez pokrzywdzoną znajdują przynajmniej częściowe potwierdzenie m.in. w zeznaniach A. F. (k. 16-17), K. K. (k. 179-181; 222-224), czy też dowodach z dokumentów, m.in. dokumentacji medycznej i opinii biegłego lekarza w przedmiocie mechanizmu powstania obrażeń u pokrzywdzonej (k. 242).

Sąd odwoławczy także trafnie odniósł się do kwestii zeznań syna stron postępowania, W. C.. Podkreślił jednocześnie dwie kwestie dotyczące tego środka dowodowego. Po pierwsze, logiczna jest motywacja pierwszych, uznanych zasadniczo za niewiarygodne, zeznań W. C., z których wynikały negatywne informacje na temat jego matki, S. L.. Jak podkreśla Sąd odwoławczy, świadek chciał pozostać ze swoim ojcem, mającym lepsze i stabilne warunki mieszkaniowe, na co sam wskazał podczas drugiego przesłuchania. Po drugie zeznania wskazanego świadka zostały uznane za wiarygodne w pozostałej części, a w toku drugiego przesłuchania W. C. nie wypowiadał się już o swojej matce w sposób negatywny, obciążając D.C..

Nie sposób też dopatrzeć się nierzetelnej kontroli odwoławczej w tym, jak Sąd odwoławczy odniósł się do kwestii oceny wyjaśnień skazanego. Słusznie wskazał ten Sąd, że fakt, iż oskarżony konsekwentnie nie przyznawał się do zarzucanych mu czynów, nie może z góry wyłączyć możliwości przypisania mu sprawstwa. Wyjaśnienia podlegają bowiem takiej samej ocenie, jak każdy inny dowód. Nie stanowi rażącego naruszenia prawa z art. 523 § 1 k.p.k. zaakceptowanie zasadniczo uznania za niewiarygodne wyjaśnień oskarżonego w sytuacji, gdy Sąd odwoławczy wykazuje, że stojące z nimi w sprzeczności zeznania pokrzywdzonej są co do zasady spójne i logiczne, a także znajdują potwierdzenie w innych dowodach, na co wskazano już powyżej.

Trzeba także przyznać rację Sądowi Okręgowemu, iż fakt uniewinnienia D.C. w innej sprawie (wyrok Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 28 lutego 2017 r., sygn. akt II K 535/16, gdzie Sąd ten uniewinnił D.C. od popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. na szkodę S. L., k. 56), nie ma bezpośredniego przełożenia na sprawę niniejszą. Słuszne jest w tym zakresie powołanie się na zasadę

samodzielności jurysdykcyjnej sądu karnego. Fakt uniewinnienia w innej sprawie, nawet jeśli dowodem w tamtym postępowaniu były zeznania S. L., nie może bezpośrednio rzutować na wiarygodność tego świadka w niniejszym postępowaniu. Zwłaszcza, że Sąd odwoławczy wykazuje, iż zaakceptował obdarzenie wiarą jej zeznań nie w sposób aprioryczny, ale z uwagi na zachowanie przez Sąd Rejonowy reguł rządzących oceną dowodów.

W uzasadnieniu kasacji obrońca wskazuje, że uchybienie Sądu odwoławczego polegało na nieuwzględnieniu apelacyjnego zarzutu obrazy art. 7 k.p.k. Powyższe stwierdzenie wraz z pozostałą argumentacją kasacji prowadzi do wniosku, że skarżący przede wszystkim kwestionuje poczynione w sprawie ustalenia faktyczne i stara się przekonać Sąd kasacyjny, że nie należało obdarzyć wiarą zeznań pokrzywdzonej. W świetle wymogów z art. 523 § 1 k.p.k. taka kasacja nie mogła okazać się skuteczna. Postępowanie kasacyjne nie stanowi bowiem trzeciej instancji i nie powoduje kolejnej pełnej kontroli okoliczności faktycznych danej sprawy. Sąd Najwyższy, rozpoznając kasację, bada zaistnienie rażących uchybień prawnych. Nie jest wystarczającym do uwzględnienia kasacji oparcie się przez jej autora na prezentacji własnych ocen materiału dowodowego i własnych wniosków z tych ocen płynących, bez wykazania uchybień – i to rażących – w procedowaniu bądź rozumowaniu Sądu odwoławczego, które w dodatku mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Podsumowując, w niniejszej sprawie nie doszło do rażącego naruszenia prawa, które miało istotny wpływ na treść wyroku. W świetle zarzutu i argumentacji kasacji, należało oddalić ją jako oczywiście bezzasadną.

Rozstrzygnięcie z punktu 2 uzasadnia art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[as]

I.n